

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/55/2019
Identifikačné číslo spisu: 1309200528
Dátum vydania rozhodnutia: 16.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1309200528.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Slovenská konsolidačná, a. s., so sídlom Cintorínska 21 Bratislava, IČO: 35 776 005 proti žalovanému: REMPO, s. r. o., so sídlom Stará Vajnorská 19, Bratislava, IČO: 35 819 081, právne zastúpenému JUDr. Petrom Petránom, advokátom, so sídlom Odborárske nám. 3, Bratislava, o zaplatenie 926 461,73 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/18/2009, o dovolaní žalovaného proti medzitýmnemu rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. októbra 2018 č. k. 1Cob/90/2017-523, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného o d m i e t a.
- II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. októbra 2018 , č. k. 1Cob/90/2017-523, potvrdil medzitýmny rozsudok Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 29. júna 2016 č. k. 23Cb/18/2009-440 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Bratislava III z 23. januára 2017 č. k. 23Cb/18/2009-508 a v znení opravného uznesenia Okresného súdu Bratislava III zo 16.marca 2017 č. k. 23Cb/18/2009-514, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že ručiteľský záväzok žalovaného za záväzky spoločnosti Aurelius s. r. o., IČO: 35 819 090, ktoré na ňu prešli zo zaniknutej spoločnosti Rempo s. r. o., IČO: 31 367 968 z titulu zmluvy o reštrukturalizácii úveru č. XX/XXXX/X zo dňa 10. septembra 1998 v znení dodatku č. 1 z 26. januára 2000 a dodatku č. 2 z 22. júna 2000 nie je premlčaný.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd poukazuje na závery súdu prvej inštancie uviedol, že hlavným kritériom určujúcim začiatok plynutia premlčania pri práve na plnenie (t. j. zaplatenie peňažnej sumy z titulu úveru spoločnosťou Aurelius, s. r. o.) podľa § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka je určenie momentu splatnosti tohto peňažného záväzku. Zo skutkového stavu vyplývalo, že najskoršia splatnosť celého peňažného záväzku spoločnosti Aurelius, s. r. o. nastala dňa 1.januára 2002, t. j. v deň, kedy sa spoločnosť Aurelius, s. r. o. dostala do omeškania s platením úveru, čím sa v zmysle zmluvy o spôsobe splácania úveru na TOZ zo dňa 18. septembra 2001 stal splatný celý úver, resp. najneskoršia

splatnosť celého peňažného záväzku spoločnosti Aurelius, s. r. o. nastala dňa 29. januára 2004, t. j. deň vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti Aurelius, s. r. o. Tým, že žalobca si predmetnú pohľadávku voči spoločnosti Aurelius, s. r. o. uplatnil v konkurznom konaní prihláškou zo dňa 23. marca 2004, premlčacia doba týmto uplatnením prestala podľa § 402 Obchodného zákonníka plynúť. Konštatoval, že ak sa konanie skončilo rozhodnutím vo veci samej, ako v tomto prípade, situácia je zložitejšia, pretože Obchodný zákonník neupravuje situáciu, čo sa stane s premlčacou dobou, ktorá prestala uplatnením pohľadávky na súde plynúť, pričom výkladom a contrario k § 405 ods. 1 Obchodného zákonníka možno dospieť k záveru, že na jej spočívanie sa nenazerá, ako keby nikdy nenastalo, ale účinok uplatnenia pohľadávky, teda spočívanie nastalo. Za použitia výkladu pre analogiam legis a per analogiam iuris dospel k záveru, že prihlásením pohľadávky žalobcu voči spoločnosti Aurelius s. r. o. v konkurznom konaní premlčacia doba prestala podľa § 402 Obchodného zákonníka plynúť, pričom zistením tejto pohľadávky a zrušením konkurzu 25. novembra 2005, na základe čoho sa zoznam takto zistených pohľadávok stal exekučným titulom, čím pohľadávka žalobcu získala atribúty právoplatne priznaného práva v súdnom konaní, sa spočívajúca premlčacia doba pretrhla a dňom právoplatného skončenia konkurzu (25.11.2005) začala plynúť nová 4 - ročná premlčacia doba, z čoho vyplýva, že k premlčaniu už judikovaného práva žalobcu voči spoločnosti Aurelius s. r. o., by prišlo najneskôr 25. novembra 2009, čo je zároveň stále v rámci absolútnej premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka, keďže by márne uplynula najskôr 1. januára 2012, resp. najneskôr 29. januára 2014.

3. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že otázka premlčania judikovaných pohľadávok v obchodných vzťahoch nie je exaktne riešená ako napr. v Občianskom zákonníku, kde je vyslovene v § 110 uvedené, že po skončení súdneho konania sa premlčacia lehota pretrhne a právoplatnosťou rozhodnutia začne plynúť nová 10 - ročná premlčacia lehota. Odborná prax je však jednotná v tom, že na premlčanie práva priznaného rozsudkom, rozhodcovským nálezom, prípadne schváleným zmiernom nemožno podporne aplikovať 10 - ročnú premlčaciu lehotu podľa § 110 Občianskeho zákonníka, keď Obchodný zákonník obsahuje špeciálne vecné riešenie, keď podľa § 402, § 403 ods. 1 Obchodného zákonníka dochádza k tomu, že zahájením príslušného konania prestala premlčacia lehota plynúť. Podľa § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka potom bez ohľadu na iné ustanovenia Obchodného zákonníka skončí premlčacia doba najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, kedy začalo znova plynúť. Premlčacia doba, ktorá prestala bežať a nie je určené, že by jej beh pokračoval, nemôže pre právo priznané rozhodnutím súdu skončiť skôr ako uplynutím uvedenej obmedzujúcej doby 10 rokov.

4. Tak ako prvoinstančnému súdu, aj odvolaciemu súdu sa javilo za najvhodnejšiu metódu výkladu na zodpovedanie otázky premlčania judikovaných pohľadávok z obchodno-záväzkových vzťahov aplikovať metódu argumentum analogia legis a vzhľadom na podobnosť významu uznania záväzku v spojení s následkami adjudikovania práva aplikovať na judikované pohľadávky z obchodno-záväzkových vzťahov analogickú úpravu uznania záväzku v Obchodnom zákonníku. V nadväznosti na uvedené konštatoval, že nesporne významná je v tejto súvislosti i skutočnosť, že vyššie prezentovaný právny názor súdu prvej inštancie korešponduje s právnym názorom prijatým Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 6 Obo 2/2007 a sp. zn. 6 Obo 312/2006.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli riešené. Dovolateľ namietal, že konajúce sudy nesprávne vyhodnotili otázku plynutia premlčacej doby a z toho vyplývajúci záver o premlčaní, resp. nepremlčaní ručiteľskej povinnosti žalovaného za záväzok spoločnosti Aurelius, s. r. o. podľa § 69 Obchodného zákonníka. Poukazujúc na vyslovené závery odvolacieho súdu zdôraznil, že aplikácia metódy argumentum analogia legis a použité hypotézy č. 2 len na základe voľnej úvahy súdu pri absencii zákonnej úpravy je podľa názoru dovolateľa arbitrárna, porušuje princíp rovnosti strán v súdnom konaní garantovaný v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a zároveň porušuje princíp proporcionality. Ak súd rozhodne na základe svojej úvahy je potrebné, aby presvedčivým a vyčerpávajúcim spôsobom svoje rozhodnutie odôvodnil. Sudy výberom hypotézy č. 2, neprímerane uprednostnili v konaní záujmy účastníka (žalobcu), ktorý zanedbal svoju povinnosť riadne

spravovať svoj majetok a pohľadávky tým, že voči žalovanému neuplatnil pohľadávkou na plnenie z titulu ručenia v čase omeškania dlžníka Aurelius, s .r. o. pred vyhlásením konkurzu (v čase od 01.01.2002 do 29.01.2004), ani po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka.

6. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že zotrváva na tvrdení, že k premlčaniu uplatneného nároku nedošlo a právne posúdenie otázky premlčania zo strany súdov nižšej inštancie požaduje za vecne správne. Navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal žalobca včas, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného rozhodnutia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

11. Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

12. Podľa ustanovenia § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

13. Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

14. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 CSP, pričom (okrem iného) dovolanie musí byť odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a tieto musia byť vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. k posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykávaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

15. Vychádzajúc z obsahu dovolania, dovolateľ sa podľa názoru dovolacieho súdu v dovolaní v podstate

zaoberal len vecnou správnosťou právneho záveru súdov v kontexte s právnym posúdením prejednávanej veci, pričom za nesprávne označil posúdenie otázky premlčania judikovaných pohľadávok z obchodno-závazkových vzťahov. Posúdenie či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, by prichádzala do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia NS SR napr. sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 3Cdo/53/2011, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013). Nesprávnym právnym posúdením je možné odôvodniť dovolania, ktorých prípustnosť je založená na kritériu zásadnej právnej významnosti napadnutého rozhodnutia (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ teda nerozlišoval medzi predpokladmi zakladajúcimi prípustnosť dovolania a dôvodmi, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. V prípade dovolacieho dôvodu, spočívajúceho v nesprávnom právnym posúdení veci, je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (dovolateľ v predmetnej veci vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP). V rozhodovanej veci žalovaný v dovolaní však neuviedol v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia a ako mal podľa jeho názoru odvolací súd vec správne právne posúdiť. Iba citácie zákonných ustanovení, všeobecné tvrdenie o nestotožnení sa so závermi súdov nižšej inštancie, prípadne uvedenie otázky, ktorá podľa žalovaného nebola riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, nemožno považovať za vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 CSP. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného neumožňuje, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny dovolací prieskum.

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

17. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.